

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08. grudnia 2015 roku powód J. C. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. kwoty 9.680,10 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności poszczególnych kwot wymienionych w pozwie (k. 4v.) oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony w dniu 3 sierpnia 2015 r. zawarły umowę, na podstawie której powód zobowiązywał się do wykonywania na rzecz pozwanej usług przewozowych. Powód wykonał usługi przewozowe wskazane w załączonych do pozwu fakturach VAT oraz zleceniach przewozu, które to dokumenty doręczył pozwanej, jednak ta nie uiściła wynagrodzenia za wykonane przez powoda usługi. (pozew, k. 4-7)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 30. grudnia 2015 roku, sygn. akt IX Gnc 11291/15, tut. Sąd uwzględnił powództwo w całości. (nakaz zapłaty, k. 47)

Sprzeciwem z dnia 11. lutego 2016 roku pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Pozwana podniosła w pierwszej kolejności zarzut przedwczesnego wytoczenia powództwa z uwagi na brak wezwania do zapłaty, co jest obligatoryjne stosownie do art. 75 ustawy – Prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 r. i w konsekwencji w ocenie pozwanej nie posiada ona przejściowo legitymacji biernej, a powództwo zostało wniesione przed upływem 3-miesięcznego terminu, co uzasadnia oddalenie powództwa, ewentualnie odrzucenie pozwu z uwagi na przejściową niedopuszczalność drogi sądowej. Po drugie, pozwana podniosła zarzut błędnego określenia terminów płatności poszczególnych faktur VAT, który zgodnie z umową wynosi 45 dni lub 90 dni od dnia otrzymania kompletu dokumentów, a nie od dnia ich wysłania, zatem w ocenie pozwanej powód błędnie określił dni początkowe opóźnienia. Ponadto pozwana podniosła zarzut potrącenia, wskazując, że wystawiła: notę obciążeniową na kwotę 10.000 zł, w której potrąciła przysługujące jej względem powoda należności z wierzytelnościami wynikającymi z faktur VAT: FV (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz notę obciążeniową na kwotę 14.414,90 zł, w której pozwana potrąciła przysługujące jej względem powoda należności, wynikające z faktur VAT FV 47, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62, (...). W konsekwencji pozwana podniosła zarzut potrącenia wierzytelności w łącznej kwocie 24.414,90 złotych i wniosła o oddalenie powództwa w całości. (sprzeciw, k. 54-59)

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 20 kwietnia, powód podtrzymał żądanie pozwu i wskazał, że postąpił zgodnie z przepisem art. 75 prawa przewozowego, ponieważ wezwał pozwaną do zapłaty w postaci doręczenia jej faktur VAT. Wskazał również, że żądanie odsetkowe sformułował w sposób prawidłowy, albowiem pozwana nie zakwestionowała terminu płatności wynikających z faktur VAT, które bez zażądania dokonania jakichkolwiek korekt zaksięgowała. Odnosząc się do zarzutu potrącenia powód zauważył, że pozwana potrąciła swoje wierzytelności z wierzytelnościami powoda niedochodzonymi przez niego w niniejszym postępowaniu, albowiem powód dochodzi zapłaty z faktur: (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...). Wskazał również, że noty obciążeniowe nie zostały podpisane oraz, że pozwana nie wykazała, że je doręczyła powodowi, a oświadczenie o charakterze materialnoprawnym wyrażone w piśmie procesowym (sprzeciwie) nie dotarło do adresata – powoda, podczas gdy jego pełnomocnik procesowy nie jest umocowany do przyjmowania oświadczeń materialno-prawnych. Na końcu powód wskazał, że zarzut potrącenia sformułowany przez pozwaną jest niedopuszczalny w postępowaniu uproszczonym z uwagi na treść przepisu art. 5054 par. 2 k.p.c. (odpowiedź na sprzeciw, k.)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3 sierpnia 2015 roku J. C., jako P., i (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. (dalej zwany również: (...) sp. z o.o.), jako Zleceniodawca, zawarły umowę w zakresie przewozów krajowych. (okoliczność niesporna)

Stosownie do § 2 umowy P. zobowiązał się do dokonywania na zlecenie Zleceniodawcy przewozów na rzecz wskazanych przez niego podmiotów, a Zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia za wykonane przez P. przewozy.

Zgodnie z § 5 pkt 11 umowy Zleceniodawca zobowiązał się do dokonania zapłaty na rzecz P. należności wynikających z wystawionej faktury VAT w terminie 45 od dnia doręczenia faktury VAT oraz wymaganych dokumentów przewozowych (WZ lub CMR) Zleceniodawcy. Ponadto zgodnie z punktem 5 postanowień końcowych strony postanowiły, że wszelkie zmiany kontraktu wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem ich nieważności. (**dowód:** umowa, k. 20-25)

Na podstawie zawartej umowy J. C. wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. następujące usługi przewozowe:

- w dniu 05. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 02. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 11. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 1.722 złotych brutto z terminem płatności na dzień 25 listopada 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 26, faktura VAT, k. 27);
- w dniu 06. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 05. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 11. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 836,40 złotych brutto z terminem płatności na dzień 25 listopada 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 28, faktura VAT, k. 29);
- w dniu 07. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 06. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 11. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 1.291,50 złotych brutto z terminem płatności na dzień 25 listopada 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 30, faktura VAT, k. 31);
- w dniu 08. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 07. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 11. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 1.193,10 złotych brutto z terminem płatności na dzień 25 listopada 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 32, faktura VAT, k. 33);
- w dniu 09. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 08. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 11. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 861,00 złotych brutto z terminem płatności na dzień 25 listopada 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 34, faktura VAT, k. 35).

Powyższe faktury VAT zostały wystawione w dniu 11. października 2015 roku i wraz z dokumentami zlecenia przewozu zostały doręczone (...) sp. z o.o. w dniu 13. października 2015 roku. (**dowód:** dowód nadania wraz z dowodem doręczenia, k. 36)

Ponadto, J. C. wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. następujące usługi przewozowe:

- w dniu 12. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 09. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 18. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 1.353,00 złotych brutto z terminem płatności na dzień 02. grudnia 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 37, faktura VAT, k. 38);
- w dniu 13. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 12. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 18. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 1.008,60 złotych brutto z terminem płatności na dzień 02. grudnia 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 39, faktura VAT, k. 40);
- w dniu 14. października 2015 roku na skutek zlecenia przewozu nr (...) z dnia 13. października 2015 r., tytułem czego P. wystawił w dniu 18. października 2015 r. na rzecz Zleceniodawcy fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę

1.414,50 złotych brutto z terminem płatności na dzień 02. grudnia 2015 roku (**dowód:** zlecenie przewozu, k. 41, faktura VAT, k. 42).

Powyższe faktury VAT – wystawione w dniu 18. października 2015 roku – wraz z dokumentami zlecenia przewozu zostały doręczone (...) sp. z o.o. w dniu 20. października 2015 roku. (**dowód:** dowód nadania wraz z dowodem doręczenia, k. 43)

(...) sp. z o.o. zaksięgowała wszystkie ww. faktury. Jednakże nie zapłaciła J. C. wynagrodzenia za wykonane usługi, wyszczególnione powyżej. (okoliczności niesporne)

W dniu 29. października 2015 roku (...) sp. z o.o. wystawiła notę obciążeniową nr N/000012/10/2015/ (...)/KAT na rzecz J. C. za uszkodzony towar na kwotę 14.414,90 złotych, wskazując jednocześnie, że wierzytelność ta zostaje potrącona z wierzytelnościami J. C., wynikającymi z faktur VAT o numerach: (...). (**dowód:** nota obciążeniowa, k. 63)

W dniu 10. lutego 2016 roku (...) sp. z o.o. wystawiła notę obciążeniową nr N/000004/02/2016/ (...)/KAT na rzecz J. C. za nieterminowe dostarczenie dokumentów przewozowych na kwotę 10.000 złotych, składając jednocześnie oświadczenie (...) o potrąceniu wierzytelności przysługującej (...) sp. z o.o. w postaci 10.000 zł wynikającej z noty obciążeniowej z wierzytelnościami J. C. wynikającymi z faktur VAT o numerach: (...). Zarówno nota obciążeniowa jak i oświadczenie nie zostały podpisane, zostały sporządzone w formie wydruku. (**dowód:** nota obciążeniowa, k. 61, oświadczenie, k. 62)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w części na podstawie okoliczności niespornych między stronami, a zatem niewymagających prowadzenia postępowania dowodowego. Mogą one stanowić podstawę ustaleń faktycznych bez weryfikowania ich prawdziwości, jeśli ta nie wzbudza uzasadnionych podejrzeń. Nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.). Natomiast gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane (art. 230 k.p.c.). Poza sporem pozostawały okoliczności takie jak: zawarcie umowy o świadczenie przez powoda na rzecz pozwanej usług przewozowych, jej treść, wykonywanie przez powoda na rzecz pozwanej usług przewozowych i obowiązek zapłaty przez pozwaną kwot wynikających z wystawianych przez powoda faktur VAT.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w zakresie poszczególnych zleceń przewozu i wystawianych faktur VAT, kwot z nich wynikających, terminów płatności na podstawie wyżej powołanych dokumentów, zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy. Okoliczności związane z wystawieniem przez pozwaną not obciążeniowych Sąd ustalił zaś na podstawie przedłożonych przezeń wydruków komputerowych. Przedmiotowe dokumenty i wydruki nie były kwestionowane co do ich wiarygodności ani autentyczności przez strony, nie budzą także wątpliwości Sądu. Stanowią one w ocenie Sądu pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnieniu w przeważającej mierze.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powód wywodził dochodzone roszczenie w niniejszej sprawie z zawartej z pozwaną w dniu 03. sierpnia 2015 roku umowy, na podstawie której powód zobowiązał się do wykonywania na rzecz pozwanej usług przewozowych. Umowa przewozu uregulowana została w przepisach art. 774 k.c., zgodnie z którym przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Uregulowanie zawarte w tytule XXV kodeksu cywilnego ma charakter subsydiarny do przepisów regulujących w sposób szczególny – w odniesieniu do poszczególnych rodzajów transportu stosunki w tym zakresie (por. art. 775 k.c.). Uznaje się je zwykle za podstawowy zbiór przepisów normujących w sposób ogólny i ramowy zasady umowy przewozu (por. W. Górski, w: SPC, t. 3, cz. 2, s. 490; M. Stec, w: SPP, t. 7, s. 822). W niniejszej sprawie w stosunku zobowiązaniowym łączącym strony znajdują zastosowanie przepisy ustawy - Prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 272), gdzie uregulowany został

m.in. przewóz rzeczy (art. 1 tejże ustawy). Należy wskazać, że zawierając umowę przewozu, przewoźnik zobowiązuje się w zakresie swojego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. W istocie chodzi o przemieszczenie w przestrzeni osób lub rzeczy przy pomocy specjalnie skonstruowanych środków transportu (por. M. Stec, w: SPP, t. 7, s. 825; Z. Gawlik, w: A. Kidyba (red.), KC. Komentarz, t. 3, 2010, s. 796–797). Umowę przewozu kwalifikuje się jako umowę należącą do kategorii "umów o świadczenie usług"; przy czym bezpośrednią funkcją komentowanego uregulowania jest stworzenie ram prawnych dla stosunku, którego źródłem jest umowa nazwana, w ramach którego następuje świadczenie "wyspecjalizowanych" usług – usług transportowych. Umowa przewozu jest umową dwustronnie zobowiązującą, kauzalną, wzajemną i odpłatną. Przewoźnik zobowiązuje się do świadczenia usług przewozowych w zamian za ekwiwalent (ekonomiczny odpowiednik) swojego świadczenia, jakim jest wynagrodzenie, co pozwala zakwalifikować przewóz jako umowę odpłatną i wzajemną (por. E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2016, komentarz do art. 774 k.c., nb 1-5).

Okoliczność zawarcia umowy o świadczenie usług przewozowych i jej treść nie była sporna pomiędzy stronami. Poza sporem było również to, że powód wykonał na rzecz pozwanej usługi przewozowe, tytułem czego wystawił na jej rzecz w dniach 11. i 18. października 2015 roku faktury VAT o numerach: (...). Stosownie do § 2 umowy P. zobowiązał się do dokonywania na zlecenie Zleceniodawcy przewozów na rzecz wskazanych przez niego podmiotów, a Zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia za wykonane przez P. przewozy. Ponadto, zgodnie z § 5 pkt 11 umowy pozwana zobowiązała się, jako Zleceniodawca do dokonania zapłaty na rzecz powoda, jako P. należności wynikających z wystawionej faktury VAT w terminie 45 od dnia doręczenia faktury VAT oraz wymaganych dokumentów przewozowych (WZ lub CMR) Zleceniodawcy.

W świetle powyższego, nie ulega wątpliwości, że powodowi co do zasady należy się wynagrodzenie za wykonane przez niego na rzecz pozwanej usługi przewozowe, a pozwana jest zobowiązana do zapłaty powodowi wynagrodzenia.

Niemniej, pozwana podniosła: zarzut przejściowego braku legitymacji biernej, zarzut błędnego oznaczenia w fakturach VAT terminów płatności oraz zarzut potrącenia.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu przejściowego braku legitymacji biernej, jako zarzutu najdalej idącego. Należy wskazać, że legitymacja procesowa jest instytucją prawa materialnego i Sąd bierze ją pod uwagę z urzędu na każdym etapie postępowania. Legitymacja ta, to uprawnienie określonego podmiotu do występowania z roszczeniem przeciwko innemu podmiotowi, które znajduje oparcie bądź w określonym stosunku materialnoprawnym łączącym owe strony, bądź w ustawie. Tylko więc przepis prawa materialnego, stanowiącego podstawę interesu prawnego, stwarza dla określonego podmiotu legitymację procesową strony. Strona jest zatem pojęciem materialnoprawnym, a nie procesowym, a przeto o tym czy dany podmiot jest stroną postępowania cywilnego, tj., czy ma uprawnienie do wystąpienia z roszczeniem, przesądzają przepisy prawa materialnego, mające zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym, nie zaś przepisy procesowe (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 323/09). W razie ustalenia przez Sąd, że pozwany nie posiada legitymacji biernej, powództwo należy oddalić bez konieczności rozpoznawania pozostałych zarzutów pozwanego, jak też rozpoznawania zasadności samego roszczenia powoda. W niniejszej sprawie, w ocenie pozwanej, powództwo wytoczone przez powoda było przedwczesne z uwagi na brak wezwania do zapłaty, co jest obligatoryjne stosownie do art. 75 ustawy – Prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 r. Pozwana wskazała, że w konsekwencji nie posiada ona przejściowo legitymacji biernej, a powództwo zostało wniesione przed upływem 3-miesięcznego terminu, co uzasadnia oddalenie powództwa, ewentualnie odrzucenie pozwu z uwagi na przejściową niedopuszczalność drogi sądowej.

Artykuł 75 ust. 1 Prawa przewozowego stanowi, że dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś - po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty. Przed odniesieniem się do zasadności bądź niezasadności powyższego zarzutu podniesionego przez pozwaną należy wskazać na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2002 r. (IV CKN 939/00), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, iż „sformułowanie powyższego przepisu (art. 75 ust. 1 Prawo przewozowe) nie daje podstaw do wysnucia wniosku o przejściowej nawet niedopuszczalności drogi sądowej, ponieważ warunkiem pozbawienia jednostki prawa do poddania sprawy cywilnej

pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego jest przekazanie jej w drodze ustawowej do właściwości sądu szczególnego lub innego organu, jak to stanowi art. 2 § i 3 k.p.c. Wobec tego przytoczony przepis prawa przewozowego oznacza przejściowy brak legitymacji biernej odbiorcy, prowadzący w razie niewykorzystania postępowania reklamacyjnego do oddalenia powództwa jako przedwcześnie wniesionego.” Zatem, przejściowy brak legitymacji procesowej, stanowi merytoryczną, a nie formalną przeszkodę uniemożliwiającą uwzględnienie powództwa. Wobec tego - pomimo kategorię brzmienia art. 75 ust. 1 prawa przewozowego - brak wyczerpania drogi reklamacji, nie stanowi formalnoprawnej przyczyny uniemożliwiającej skuteczne wytoczenie powództwa, dlatego Sąd oceniał podniesiony przez pozwaną zarzut w kategorii materialnoprawnej.

Należy wskazać, że w świetle regulacji art. 75 ust. 1 Prawa przewozowego, wezwanie do zapłaty ma w prawie przewozowym charakter obligatoryjny i ta obligatoryjność oznacza, iż roszczenia przewoźnika przeciwko zleceniodawcy na drodze sądowej mogą być skutecznie dochodzone dopiero po bezskutecznym wyczerpaniu drogi wezwania do zapłaty przewidzianej w prawie przewozowym i wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Transportu i Budownictwa w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego z dnia 24 lutego 2006 r. (Dz.U. Nr. 38. poz. 266). W przeciwnym razie pozwani nie mają ustalonej biernej legitymacji procesowej w sprawie. Zgodnie z art. 75 pkt 2 prawa przewozowego wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. W niniejszej sprawie nie było sporne pomiędzy stronami, że powód nie skierował do pozwanej pisma zatytułowanego „wezwanie do zapłaty”, w którym zażądał zapłaty łącznie kwoty dochodzonej pozwem, niemniej wskazywał w odpowiedzi na powyższy zarzut, że za wezwanie do zapłaty uważał doręczone pozwanej faktury VAT. W tym kontekście kluczowe dla rozstrzygnięcia posiadania przez pozwaną legitymacji biernej w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy doręczona dłużnikowi faktura VAT może stanowić wezwanie do zapłaty w rozumieniu art. 75 ust. 1 Prawa przewozowego.

Dla oceny tej kwestii, istotne jest powołane powyżej rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego z dnia 24 lutego 2006 r. (Dz.U. Nr. 38. poz. 266), gdzie zostało uregulowane, co powinno zawierać przedmiotowe wezwanie do zapłaty. Zgodnie z § 8 powyższego rozporządzenia, wezwanie do zapłaty z tytułu przewozu przesyłek powinno zawierać: 1) imię i nazwisko (nazwę) i adres zamieszkania (siedzibę) oraz numer telefonu przewoźnika; 2) serię i numer; 3) imię i nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) podmiotu, do którego kierowane jest wezwanie; 4) tytuły roszczenia z uzasadnieniem; 5) kwoty roszczenia - oddzielnie dla każdego tytułu roszczenia oraz łączną kwotę należności; 6) termin uregulowania należności; 7) nazwę banku i numer konta, na które należy wpłacić należność; 8) pouczenie o możliwości złożenia reklamacji, ze wskazaniem adresu jednostki, w której można ją złożyć; 9) podpis przewoźnika. W celu ustalenia, czy doręczone pozwanej faktury VAT można traktować jako wezwanie do zapłaty konieczne jest zatem zweryfikowanie, czy zawierają one wszystkie konieczne elementy wymienione powyżej. Mając to na uwadze należy wskazać, że każda z załączonych do pozwu faktur VAT zawiera odrębny numer, szczegółowe dane przewoźnika, wraz z firmą prowadzonej działalności gospodarczej, adresem siedziby, NIP-em, rachunkiem bankowym i nazwą banku, wskazanie dokładnej żądanej kwoty oraz z jakiego tytułu wynika żądanie jej zapłaty, termin jej zapłaty oraz podpis osoby uprawnionej do podpisania faktur VAT w imieniu powoda. W konsekwencji, faktura VAT zawiera wszystkie elementy konieczne do uznania tego dokumentu za wezwanie do zapłaty. Należy zauważyć, że co istotne, pozwana przyznała, że zaksięgowwała wszystkie faktury VAT, co oznacza, że po pierwsze: niewątpliwie je otrzymała, a po drugie: w żaden sposób nie odniosła się merytorycznie do nich mimo posiadania takiej możliwości. Należy zwrócić uwagę, że celem regulacji zawartej w art. 75 ust. 1 Prawa przewozowego jest przede wszystkim umożliwienie stronie pozwanej ustosunkowanie się w terminie 3 miesięcy do żądania zapłaty określonej kwoty z konkretnego tytułu przed skierowaniem przez wierzyciela pozwu do sądu. W razie nieodniesienia się do żądania w tym terminie, ustawa nakazuje uznawać takie wezwanie do zapłaty za bezskuteczne. Przepis art. 75 ust. 2 Prawa przewozowego nie może być zatem rozumiany w taki sposób, że wierzyciel jest zmuszony oczekiwać ze złożeniem pozwu aż do upływu 3-miesięcznego terminu. Wymaga podkreślenia, że droga wezwania do zapłaty nie służy odroczeniu terminu płatności, ma natomiast umożliwić dłużnikowi zajęcie stanowiska w sprawie. Należy ponadto zauważyć, że przejściowy brak legitymacji procesowej wynikający z niewyczerpania postępowania reklamacyjnego może zostać uzupełniony także po wytoczeniu powództwa, zarówno podczas postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i w trakcie postępowania odwoławczego (tak,

wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - V Wydział Cywilny z dnia 23 stycznia 2013 r., V ACa 1009/12). Innymi słowy, wierzyciel może nie czekając na upływ 3-ech miesięcy skierować sprawę do sądu i sprawę wygrać, o ile na moment orzekania ten okres bezskutecznie upłynie, jeżeli rzecz jasna powództwo będzie w realiach konkretnej sprawy zasadne.

Należy również wskazać, że przy ocenie, czy pismo kierowane do zobowiązanego do zapłaty spełnia warunki wezwania do zapłaty, nie można kierować się nadmiernym formalizmem. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05. grudnia 2003 roku, IV CK 264/02 wskazał, że pismo to może więc być nazwane "reklamacją", ale także "wezwaniami do zapłaty", "żądaniem zapłaty", czy w jakikolwiek inny sposób, może też nazwy nie zawierać wcale. Istotna jest bowiem nie nazwa pisma, ale jego treść, z którego w sposób nie budzący wątpliwości powinien wynikać tytuł dochodzonego roszczenia. Jeżeli zatem w piśmie nadawca, albo inna uprawniona osoba, żąda odszkodowania za szkodę poniesioną wskutek uszkodzenia towarów w przewozie, to pismo to stanowi reklamację (w rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sytuacji była bowiem odwrotna niż w niniejszej- roszczenie było dochodzone przeciwko przewoźnikowi). Sąd Najwyższy zwrócił ponadto uwagę, że cytowany art. 75 ust. 1 Prawa przewozowego używa obu tych pojęć, precyzuje bowiem, że prawo dochodzenia roszczenia wynikającego z umowy przewozu przysługuje przewoźnikowi po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty, a nadawcy – po bezskutecznym wyczerpaniu postępowania reklamacyjnego. W przepisie tym chodzi o określenie roszczeń, jakie służą stronom umowy przewozu. W przypadku nadawcy jest to roszczenie o odszkodowanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, w przypadku przewoźnika - roszczenie o zapłatę za wykonaną usługę. O charakterze żądania decyduje, jak powszechnie się przyjmuje, nie nazwa pisma, ale jego treść. Na gruncie polskiego prawa cywilnego za wezwanie do zapłaty uważa się skierowanie do osoby zobowiązanej do zapłaty spełnienia konkretnego świadczenia pieniężnego. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pozwana, wobec której należy stosować wyższy miernik staranności, jako że prowadzi ona działalność gospodarczą, otrzymując od powoda wystawione faktury VAT obejmujące kwoty wynagrodzenia za wykonane na jej rzecz usługi przewozowe, jest jednocześnie wzywana do zapłaty kwoty wskazanej w tej fakturze VAT. W tym sensie faktura VAT niewątpliwie oprócz funkcji księgowo-rachunkowych, pełni funkcję wezwania do zapłaty.

W świetle powyższego, Sąd ustalił, że powód wezwał pozwaną do zapłaty dochodzonej kwoty za pomocą doręczenia jej faktur VAT dołączonych do pozwu. Nie ma przy tym racji pozwana, twierdząc, że powód nie udowodnił, że doręczył pozwanej przedmiotowe faktury. Sąd ustalił, że faktury VAT wystawione 11. października 2015 r. zostały nadane na adres spółki pozwanej w dniu 12. października 2015 r. i doręczone pozwanej w dniu 13 października 2015 r. Wynika to w ocenie Sądu z przedłożonego potwierdzenie nadania oraz odbioru przesyłki (k. 36). To samo tyczy się faktur wystawionych 18. października 2015 r., które powód nadał na adres pozwanej spółki w dniu 19. października 2015 r. i które zostały pozwanej doręczone w dniu 20. października 2015 r. (k. 43). Należy wskazać, że strony pozostawały ze sobą w stałej współpracy gospodarczej na podstawie zawartej pisemnej umowy, co oznacza, że nie jest zasadne wymaganie od powoda, aby na potwierdzeniu nadania musiał dokładnie wskazywać co w danej przesyłce kierowanej do kontrahenta się znajduje, zwłaszcza że nawet wtedy pozwana mogłaby kwestionować, że w istocie w doręczonej jej przesyłce znajdowały się opisane w potwierdzeniu nadania dokumenty. Tak sformułowane zarzuty nie mogą w zasadzie podlegać weryfikacji przez Sąd, dlatego też w ocenie Sądu, jeżeli pozwana kwestionuje fakt, że faktury VAT zostały jej doręczone w dniach 13. i 20. października 2015 r., winna zaoferować na tę okoliczność własne dowody, czego nie uczyniła. Ponadto zarzut pozwanej jawi się jako szczególnie niezasadny w kontekście tego, że faktury VAT zaksięgowiła, zatem logiczne jest, że wcześniej musiała je od powoda otrzymać. Sąd nie ma przy tym żadnych podstaw, aby podważać dowody nadania i potwierdzenia przedstawione przez powoda, zwłaszcza, że zasady doświadczenia życiowego i logiki istotnie wskazują, że w dzień następny po wystawieniu faktur VAT, można wysyłać je do konkretnych odbiorców.

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd uznał, że pozwany posiada legitymację bierną do występowania w niniejszym postępowaniu, albowiem powód wezwał go do zapłaty przez wytoczeniem powództwa w rozumieniu przepisu art. 75 ust. 1 Prawa przewozowego. Biorąc pod uwagę stan faktyczny z momentu orzekania, należy uznać, że okres 3-miesięczny niewątpliwie upłynął i to bezskutecznie. Na marginesie należy również zauważyć, że w doktrynie został zaprezentowany pogląd, że jako równoważne wniesieniu reklamacji lub wezwania do zapłaty należałoby traktować także doręczenie odpisu pozwu drugiej stronie (tak, K. Wesołowski, Komentarz, Prawo Przewozowe, Lex).

W realiach niniejszej sprawy pozew został doręczony pozwanej w dniu 28. stycznia 2016 roku, co oznacza, że w świetle tej koncepcji, 3-miesięczny termin upłynął w dniu 28. kwietnia 2016 roku, a mimo to pozwana do dnia wydania wyroku nie odniosła się merytorycznie do żądania zapłaty skierowanego przez powoda do pozwanej.

W tym miejscu należy odnieść się do następnego zarzutu podniesionego przez pozwaną, a mianowicie zarzutu potrącenia. Pozwana wskazała, że wystawiła: notę obciążeniową na kwotę 10.000 zł, w której potrąciła przysługujące jej względem powoda należności z wierzytelnościami wynikającymi z faktur VAT: FV (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz notę obciążeniową na kwotę 14.414,90 zł, w której pozwana potrąciła przysługujące jej względem powoda należności, wynikające z faktur VAT FV 47, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62, (...). W konsekwencji pozwana podniosła zarzut potrącenia wierzytelności w łącznej kwocie 24.414,90 złotych i wniosła o oddalenie powództwa w całości. W tym kontekście należy przede wszystkim zauważyć, że zarzut ten jest w niniejszym postępowaniu niedopuszczalny. Niniejsza sprawa rozpoznawana jest w postępowaniu odrębnym uproszczonym stosownie do przepisu art. 5051 pkt. 1 in principio k.p.c., który stanowi, że przepisy niniejszego działu [dot. postępowania odrębnego uproszczonego] stosuje się w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie powoda stanowi roszczenie wynikające z umowy przewozu, a wartość przedmiotu sporu wynosi 9.681 złotych, zatem przepisy zawarte w dziale dotyczącym postępowania odrębnego uproszczonego znajdują w niniejszej sprawie zastosowanie. Oznacza to, że stosuje się również przepis art. 5054 § 2 k.p.c., zgodnie z którym powództwo wzajemne oraz zarzut potrącenia są dopuszczalne, jeżeli roszczenia nadają się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Przedstawiona przez pozwaną wierzytelność, w łącznej kwocie 24.414,90 złotych nie nadaje się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym, albowiem nie można jej zakwalifikować do żadnej z typu spraw o których mowa w art. 5051 k.p.c. W konsekwencji, zarzut potrącenia podniesiony przez pozwaną nie jest dopuszczalny w niniejszym postępowaniu.

Należy jedynie zauważyć w kontekście skuteczności złożonego oświadczenia, że pozwana nie wykazała, aby przed postępowaniem sądowym złożyła powodowi materialno-prawne oświadczenie w postaci potrącenia wierzytelności jej przysługujących z wierzytelnościami dochodzonymi przez powoda w niniejszym postępowaniu. I tak: po pierwsze, przedłożone noty obciążeniowe nie zostały podpisane, co oznacza, że nie można uznać, że za ich pomocą zostało przez pozwaną złożone jakiegokolwiek oświadczenie woli, a ponadto pozwana nie wykazała, aby oświadczenie to doszło do powoda zgodnie z art. 61 k.c. Po drugie, co ma znaczenie rozstrzygające, złożony zarzut nie dotyczy tych faktur, za które zapłaty domaga się powód, co jednoznacznie wynika z porównania numerów faktur widniejących w notach obciążeniowych i tych dołączonych do pozwu. Jeżeli zaś chodzi o zarzut potrącenia podniesiony w sprzeciwie w kontekście uznania go za oświadczenie o podwójnym skutku, tj. zarówno materialno-prawne oświadczenie woli, jak i procesowy zarzut potrącenia, również ono nie mogło odnieść skutku w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności w toku postępowania, albowiem zostało złożone nie powodowi, a jego pełnomocnikowi, który nie był umocowany do przyjęcia tego rodzaju oświadczenia. Należy zatem uznać, że oświadczenie to nie doszło do powoda zgodnie z art. 61 k.c. Ponadto aktualne jest stwierdzenie, że złożony zarzut dotyczy nie tych faktur, za których zapłatę domaga się powód. Na końcu należy podkreślić, że zakaz o którym mowa w przytoczonym powyżej przepisie art. 5054 par. 2 k.p.c. dotyczy zarówno zarzutu potrącenia w sensie procesowym jak i zarzutu umorzenia się wzajemnych wierzytelności po dokonaniu materialno-prawnego potrącenia przed wszczęciem procesu. Co istotne natomiast, powyższe nie oznacza, że wierzytelność przedstawiona przez pozwaną do potrącenia, a wynikająca z przedłożonych not obciążeniowych, nie jest zasadna. Pozwana może bowiem wykazywać zasadność swojej wierzytelności w innym postępowaniu, które będzie się toczyć według przepisów o postępowaniu zwyczajnym. Jeszcze raz należy jednak podkreślić, że nieuwzględnienie zarzutu potrącenia w niniejszej sprawie przez Sąd związane było jedynie z procesową przesłanką niedopuszczalności złożenia tego zarzutu w postępowaniu, które toczy się według przepisów o postępowaniu odrębnym uproszczonym oraz Sąd nie mógł badać zasadności bądź też niezasadności podniesionego zarzutu potrącenia. Innymi słowy, Sąd w niniejszej sprawie w żaden sposób nie determinuje, czy wierzytelność, o której istnieniu twierdzi pozwana w rzeczywistości istnieje.

W konsekwencji, zasadne było zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty wynikającej z powyższych faktur VAT o numerach: (...), która łącznie wynosi 9.680,10 złotych, albowiem pomimo wykonania przez powoda na rzecz pozwanej usług przewozowych, do dnia wydania wyroku nie otrzymał on należnego mu wynagrodzenia tytułem przewoźnego.

Analizując natomiast żądanie pozwu w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie należy zaznaczyć, iż kwestię tę reguluje art. 481 § 1 k.c. Zgodnie § 1 przytoczonego przepisu, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W pozwie powód domagał się zasądzenia odsetek, obliczając datę wymagalności roszczeń wynikających z poszczególnych faktur VAT przez dodanie 45 dni od dnia wystawienia poszczególnych faktur VAT. Sposób takiego obliczania daty wymagalności roszczeń, a w konsekwencji ustalenie dnia, od którego pozwana pozostaje w opóźnieniu, został słusznie zakwestionowany przez pozwaną. Należy bowiem wskazać, że strony w umowie zastrzegły zgodnie z § 5 pkt 11, że Zleceniodawca zobowiązuje się do dokonania zapłaty na rzecz P. należności wynikających z wystawionej faktury VAT w terminie 45 od dnia doręczenia faktury VAT oraz wymaganych dokumentów przewozowych (WZ lub CMR) Zleceniodawcy. Co więcej, w każdym zleceniu przewozowym, pozwana wskazywała, że termin płatności wynosi 45 od dnia doręczenia faktury VAT oraz wymaganych dokumentów. Powód winien zatem określić termin płatności na wystawianych fakturach VAT zgodnie z powyższymi postanowieniami umownymi, tj. wskazując, że płatność powinna nastąpić w ciągu 45 dni od dnia doręczenia faktury VAT, a nie jej wystawienia. Należy zwrócić uwagę, że strony ponadto zgodnie z punktem 5 postanowień końcowych postanowiły, że wszelkie zmiany kontraktu wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem ich nieważności, co oznacza, że w żadnym razie nie można uznać, że powód mógł jednostronnie za pomocą wystawianych faktur VAT zmieniać w tym zakresie łączący strony stosunek zobowiązaniowy. W świetle powyższego, należy uznać, że 45-dniowy termin płatności należy obliczyć w oparciu o dzień doręczenia pozwanej faktur VAT, co nastąpiło zgodnie z ustaleniami Sądu: jeśli chodzi o faktury VAT nr (...) – w dniu 13. października 2015 roku, a o faktury VAT nr (...) – w dniu 20 października 2015 roku. Oznacza to, że pierwsza grupa faktur VAT winna zostać przez pozwaną uregulowana do dnia 27. listopada 2015 roku i w opóźnieniu pozwana pozostaje od dnia następnego, tj. 28. listopada 2015 roku. Jeśli zaś tyczy się drugiej grupy faktur VAT, powinny zostać przez pozwaną zapłacone do dnia 04. grudnia 2015 roku, zatem od dnia 05. grudnia 2015 roku pozwana pozostaje w opóźnieniu w ich zapłacie. W konsekwencji, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej: od kwoty 5.904 zł od dnia 28. listopada 2015 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.776,10 zł od dnia 05. grudnia 2015 roku do dnia zapłaty. W pozostałym zaś zakresie, dotyczącym żądania zasądzenia odsetek za dwa dalsze dni, powództwo podlegało oddaleniu.

Dodatkowo wskazać należy, że fakt zaksięgowania przez pozwaną faktur VAT z błędnie oznaczonymi terminami zapłaty nie pozbawia jej w procesie prawa do wykazywania, że data płatności, zgodnie z postanowieniami umowy łączącej strony, jest inna. Ciężar dowodu tej okoliczności spoczywał na pozwanej. Pozwana nie przedstawiła w tym zakresie inicjatywy dowodowej. Nie uszło jednak uwadze Sądu, że materiał dowodowy zaprezentowany przez stronę powodową w postaci dokumentów – zwrotnych potwierdzeń odbioru korespondencji zawierającej faktury VAT, przez pozwaną, potwierdzał zasadność zarzutu pozwanej. Okoliczność późniejszego doręczenia faktur pozwanej wynika z dokumentów, na które powoływał się sam powód, i których wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Powód uległ jedynie co do części żądania odsetkowego, tym samym w ocenie Sądu uzasadnia to nałożenie jedynie na pozwaną obowiązku zwrotu wszystkich kosztów. Na koszty postępowania powoda złożyły się w przedmiotowym postępowaniu: opłata od pozwu w kwocie 300 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł, obliczone stosownie do § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Łącznie powód poniósł koszty procesu w kwocie 1.517 złotych, którą to kwotę Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda.

SSR Aleksandra Zielinska-Oško

Z. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi powoda.